

31. Katechizmus

394. Čo je manželstvo?

Manželstvo je zmluva, ktorou sa dve osoby rôzneho pohlavia (muž a žena) slobodne a dobrovoľne zaväzujú žiť v nerozlučiteľnej jednote až do smrti, pri čom dostávajú od Boha právo dávať život novým ľuďom a povinnosť týchto nových ľudí telesne i duševne vychovávať.

- a) Pod manželstvom rozumieme nielen vyššie spomínanú zmluvu, ale aj stav, ktorý medzi dvoma osobami v dôsledku takejto zmluvy vzniká.
- b) **NEROZLUČITEĽNOSŤ** manželstva vyjadrujeme Písmo takto: „... muž opustí svojho otca a svoju matku a príčne k svojej manželke a budú jedným telom“. Ježiš Kristus z toho vyvodil: „Čo teda Boh takto Boh spojil, človek nech nerozlučuje“.
- c) **Prechodné spojenie** dvoch ľudí rôzneho pohlavia nepovažuje Boh za manželstvo, ale za **hriešne smilstvo**. Za manželov považuje Boh len takú dvojicu ľudí, ktorá sa spojila s úmyslom zachovať nerozlučnú jednotu až do smrti.

395. Kto ustanovil manželstvo a kto ho povýšil na sviatosť?

Manželstvo ustanovil Boh už v raji a Ježiš Kristus ho povýšil na sviatosť.

- a) Manželstvo bolo vždy posvätným zväzkom, lebo ho ustanovil Boh a dal mu **vznešený cieľ: rozmnožiť a udržať ľudské pokolenie**.
- b) Ježiš Kristus povýšil manželstvo na sviatosť. Keď teda **pokrstený človek** vstupuje do manželstva, **prijíma sviatosť**, ktorá mu **1. rozmnožuje milosť posväcujúcu, 2. dáva nárok na milosť pomáhajúcu**, ktorá mu bude potrebná k plneniu ťažkých a zodpovedných manželských povinností.
- c) **Pre nepokrstených** ľudí je manželstvo **nie sviatosť**, lebo nepokrstený človek nemôže okrem krstu platne prijať žiadnu sviatosť. Zato však aj **zväzok nepokrstených ľudí uznáva Boh za zákonitý**, ak je tento zväzok **jednotný** (jeden muž a jedna žena) a **nerozlučiteľný** (uzavretý s úmyslom nerozlúčiť ho).
- d) **Boh uznáva manželstvo za rozlúčené** len vtedy, keď jedna z manželských stránok **umrie**.
- e) Pre človeka, **pokrsteného v katolíckej Cirkvi**, je manželstvo platné len vtedy, keď ho prijme **pred miestnym farárom** (alebo jeho zástupcom) v prítomnosti dvoch svedkov. Od dodržania tejto predpísanej formy môže Cirkev oslobodiť.
- f) **Manželstvo je sviatosť živých** (pozri na otázku č. 309.). Teda **pokrstení snúbenci musia prijať manželstvo v stave posväcujúcej milosti**. Preto sa pred cirkevným sobášom spovedajú. **Prijať sviatosť manželstva v stave smrteľného hriechu by znamenalo spáchať svätokrádež**.
- g) Pred prijatím sviatosti manželstva sa majú snúbenci hlásiť na farskom úrade **aspoň tri mesiace dopredu**. Tam sa dozvedia, aké doklady si majú zaopatriť a kedy majú prísť na poučenie. Nech si dôkladne zopakujú celý katechizmus, aby si **obnovili, prehĺbili náboženské vedomosti**. Aj o ohláškach dostanú informácie na farskom úrade.

Manželstvo je vážny a zodpovedný stav, preto sa naň treba pripravovať úprimnou modlitbou, zachovávaním prikázaní, najmä šiesteho Božieho prikázania.

396. Ktoré sú povinnosti manželov?

Povinnosti manželov sú:

1. žiť vo vzájomnej láske;
2. žiť v svornosti;
3. žiť vo vernosti;
4. vychovávať deti.

397. Kto môže vstúpiť do manželstva?

Do manželstva môže vstúpiť len taká dvojica, medzi ktorou niet manželskej prekážky.

Manželia sú povinní starať sa tak o telesnú, ako o duchovnú výchovu svojich detí. Ich povinnosťou je vynaložiť všetko úsilie, aby výchovu zabezpečili svojim deťom tak tuzemské, ako aj večné blaho.

- a) **Manželské prekážky** sú také okolnosti, ktoré robia zamýšľané manželstvo alebo **neplatným alebo nedovoleným**.
- b) Niektoré manželské prekážky pochádzajú od Boha, niektoré od Cirkvi. Od prekážky, ktorá pochádza od Cirkvi, môže **Cirkev dvojicu z vážnych príčin oslobodiť** (dišpenzovať). Od **prekážky, ktorá pochádza od Boha, nemôže dať Cirkev oslobodenie**.
- c) O manželských prekážkach bývajú veriaci podrobnejšie poučení v kostole pri kázňach a snúbenci pred sobášom.

398. Ako sa menuje manželstvo, v ktorom jedna stránka je katolícka a druhá nekatolícka?

Manželstvo, v ktorom jedna stránka je katolícka a druhá nekatolícka, menuje sa „**miešané manželstvo**“.

399. Prečo Cirkev zakazuje miešané manželstvá?

Miešané manželstvá zakazuje Cirkev:

1. preto, lebo manželia majú byť jednotní vo všetkom, teda i v náboženstve;
2. preto, lebo náboženská výchova detinaráža **v miešaných manželstvách na ťažkosti**.

Keď sa katolík sobáš pred nekatolíckym duchovným, jeho manželstvo Cirkev neuznáva za platné, ak nedostal oslobodenie od dodržania Cirkvou stanovenej formy.

400. Pod akou podmienkou dovoľuje Cirkev miešané manželstvo?

Miešané manželstvo dovoľuje Cirkev pod podmienkou, že:

1. katolícka stránka dá isté záruky;
 2. nekatolícka stránka vezme záruky katolíckej stránky na vedomie.
- a) Katolícka stránka dáva tieto záruky: „... vynasnažím sa odvrátiť nebezpečie svojho odpadu od viery a urobím všetko na zábezpeku krstu a výchovy detí v katolíckej Cirkvi...“
 - b) Povolenie k miešanému manželstvu dáva Cirkev len vtedy, keď stránky môžu uviesť **vážnu príčinu**.
 - c) O povolenie miešaného manželstva treba požiadať cirkevnú vrchnosť cestou farského úradu.